

2024 Rhif (Cy.)

ADDYSG, CYMRU

Rheoliadau Addysg (Cydlynu
Trefniadau Derbyn Ysgolion a
Diwygiadau Amrywiol) (Cymru)
2024

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae Rhan 3 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 ("Deddf 1998") yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â threfniadau ar gyfer derbyn i ysgolion.

Yn benodol, mae adran 89B o Ran 3 o Ddeddf 1998 yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol yng Nghymru lunio cynllun cymhwysol i gydlynu'r trefniadau ar gyfer derbyn disgyblion i ysgolion cymunedol, ysgolion gwirfoddol a reolir, ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir ac ysgolion sefydledig yn ei ardal. Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â chynllun cymhwysol o'r fath.

Nid yw'r Rheoliadau hyn yn gymwys i ysgolion meithrin a gynhelir nac ysgolion arbennig a gynhelir. Nid yw'r Rheoliadau hyn yn gymwys ychwaith i drefniadau derbyn disgyblion sydd wedi peidio â bod o oedran ysgol gorfodol nac at ddiben cael addysg chweched dosbarth (gweler adran 89B(7) o Ddeddf 1998).

Mae'r Rheoliadau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol lunio cynllun cymhwysol ar gyfer ysgolion a gynhelir yn ei ardal, y mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys iddynt, ar gyfer pob blwyddyn academaidd yn unol â'r gofynion ar gyfer cynlluniau o'r fath a nodir yn yr Atodlen i'r Rheoliadau hyn (rheoliad 3).

Rhaid llunio'r cynllun cymhwysol cyntaf a'i fabwysiadu erbyn 1 Ionawr 2025 ("y cynllun cymhwysol cyntaf") ac erbyn 1 Ionawr ar gyfer pob blwyddyn ddilynol (rheoliad 4). Bydd y cynllun

cymhwysol cyntaf yn gymwys i drefniadau derbyn yn y flwyddyn ysgol 2027 i 2028.

Mae rheoliad 4 o'r Rheoliadau hyn hefyd yn gwneud darpariaeth mewn cysylltiad ag ymgynghori a mabwysiadu mewn perthynas â'r cynllun cymhwysol. Mae adran 85A o Ddeddf 1998 yn darparu bod rhaid i awdurdodau derbyn, wrth gyflawni eu swyddogaethau mewn perthynas â threfniadau derbyn, roi sylw i unrhyw gyngor perthnasol a roddir iddynt gan fforwm derbyn a sefydlwyd o dan adran 85A o Ddeddf 1998 mewn cysylltiad â'r swyddogaethau hynny.

Rhaid i awdurdod lleol roi gwybod i Weinidogion Cymru a yw wedi mabwysiadu cynllun cymhwysol ai peidio erbyn 28 Chwefror 2025 mewn cysylltiad â'r cynllun cymhwysol cyntaf ac erbyn 28 Chwefror ar gyfer pob blwyddyn ddilynol (rheoliad 5). Os nad yw awdurdod lleol yn rhoi gwybod i Weinidogion Cymru a yw wedi mabwysiadu cynllun cymhwysol ai peidio, caiff Gweinidogion Cymru wneud cynllun cymhwysol a'i osod (rheoliad 6).

Rhaid i awdurdod lleol gyfleu i rieni ei benderfyniad i gynnig neu wrthod derbyn plentyn i ysgol gynradd neu uwchradd ar y dyddiad a nodir yn rheoliad 7 (rheoliad 7).

Mae'r Rheoliadau hyn yn cymhwyso'r pwerau ymyrryd yn Rhan 2 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 (ymyrryd ym materion rhedeg ysgolion a gynhelir) i'r rhwymedigaethau a osodir ar gyrff llywodraethu ac awdurdodau lleol o dan gynllun cymhwysol (rheoliad 8).

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) 2005 ("Rheoliadau 2005") er mwyn cywiro camgymeriad yn rheoliad 3 a rheoliad 5 o Reoliadau 2005 (rheoliad 9).

Mae'r Rheoliadau hyn yn mewnosod paragraff newydd 5A yn Rhan 1 o Atodlen 2 i Reoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011 ("Rheoliadau 2011") er mwyn ei gwneud yn ofynnol bod gwybodaeth mewn perthynas â chynllun cymhwysol awdurdod lleol yn cael ei chynnwys ym mhrosbectws ysgolion yr awdurdod lleol (rheoliad 10). Daw paragraff newydd 5A i rym ar 1 Medi 2026 ac felly bydd yr wybodaeth a ragnodir ganddo yn cael ei chynnwys ym mhrosbectws ysgolion yr awdurdod lleol am y tro cyntaf ar gyfer blwyddyn dderbyn ysgol 2026 i 2027 (gweler rheoliad 2(1) o Reoliadau 2011 am y diffiniad o "blwyddyn dderbyn ysgol").

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd aseiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Yr Is-adran Cynllunio

Busnes a Llywodraethiant Addysg, Llywodraeth
Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ ac ar
wefan Llywodraeth Cymru ar www.llyw.cymru.

2024 Rhif (Cy.)

ADDYSG, CYMRU

Rheoliadau Addysg (Cydlynu Trefniadau Derbyn Ysgolion a Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2024

Gwnaed ***

Gosodwyd gerbron Senedd Cymru ***

Yn dod i rym yn unol â rheoliad 1(2)

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 29(5)(1) a 569(4)(2) o Ddeddf Addysg 1996(3) a chan adrannau 89B(1), (4) a (5)(4), 89C(1), (2), (3) a (4)(5), 92(6), 94(5) a (5A)(7), 95(3) a (3A)(8) a 138(7)(1) o

-
- (1) 1996 p. 56; diwygiwyd is-adran (5) gan O.S. 2010/1158; mae diwygiadau eraill i adran 29 ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (2) Diwygiwyd is-adran (4) gan Fesur Addysg (Cymru) 2009 (mccc 5), adran (8)(1) a (5); mae diwygiadau eraill i adran 569 ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (3) Gweler adran 579(1) o Ddeddf Addysg 1996 am y diffiniadau o "prescribed" a "regulations".
  - (4) 1998 p. 31; mewnosodwyd adran 89B gan Ddeddf Addysg 2002 (p. 32), adran 48 ac fe'i diwygiwyd gan Ddeddf Addysg a Sgiliau 2008 (p. 25), Atodlen 1, paragraffau 53, 59(1), (2), (3)(a) a (b), (4)(a) a (b), (5)(a) i (c), (6)(a) a (b) a (7) ac O.S. 2010/1158.
  - (5) Mewnosodwyd adran 89C gan Ddeddf Addysg 2002, adran 48 ac fe'i diwygiwyd gan Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006 (p. 40), adran 43(3)(a) a (b), Deddf Addysg a Sgiliau 2008, Atodlen 1, paragraffau 53, 60(1), (2)(a) a (b), (3)(a) a (b), (4) a (5), Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 (dccc 1), Atodlen 5, paragraff 4(1) a (5) ac O.S. 2010/1158.
  - (6) Annnewidiwyd adran 92 gan Ddeddf Addysg 2002, Atodlen 4, paragraff 7 ac fe'i diwygiwyd gan O.S. 2010/1158.
  - (7) Annnewidiwyd is-adran (5) o adran 94, a mewnosodwyd is-adran (5A) yn adran 94, gan adran 50 o Ddeddf Addysg 2002 a diwygiwyd is-adran (5A) gan adran 152(1) a (7) o Ddeddf Addysg a Sgiliau 2008.
  - (8) Annnewidiwyd is-adran (3) o adran 95, a mewnosodwyd is-adran (3A) yn adran 95, gan Ddeddf Addysg 2002, Atodlen 4, paragraff 9 a diwygiwyd is-adran (3A) gan O.S. 2010/1158.

Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(2) ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy(3), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn.

Enwi a dod i rym

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Addysg (Cydllynu Trefniadau Derbyn Ysgolion a Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2024.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 28 Mehefin 2024 ac eithrio rheoliad 10, sy'n dod i rym ar 1 Medi 2026.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

mae i “awdurdod derbyn” yr ystyr a roddir i “admission authority” yn adran 88(1) o Ddeddf 1998(4);

mae i “awdurdod lleol” yr ystyr a roddir i “local authority” yn adran 579(1) o Ddeddf 1996(5);

mae i “blwyddyn academaidd” yr ystyr a roddir i “academic year” yn adran 89B(6) o Ddeddf 1998;

ystyr “blwyddyn benderfynu” (“*determination year*”), mewn perthynas â'r trefniadau derbyn arfaethedig ar gyfer ysgol, yw'r flwyddyn academaidd sy'n dechrau 2 flynedd academaidd cyn y flwyddyn academaidd y mae'r trefniadau derbyn yn berthnasol iddi;

ystyr “blwyddyn dderbyn” (“*admission year*”), mewn perthynas â derbyn disgyblion i grŵp oedran perthnasol mewn ysgolion a gynhelir yn ystod blwyddyn academaidd benodol o dan gynllun cymhwysol neu gynllun a osodir gan Weinidogion Cymru, yw'r flwyddyn academaidd honno;

ystyr “blwyddyn gynnig” (“*offer year*”) yw'r flwyddyn academaidd sy'n union cyn y flwyddyn dderbyn;

ystyr “cais” (“*application*”), mewn perthynas â threfniadau a wneir gan awdurdod lleol o dan

-
- (1) Diwygiwyd is-adran (7) gan Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006, Atodlen 17, paragraff 3(1) a (4).
  - (2) Gweler adran 142(1) o Ddeddf 1998 am y diffiniad o “the Assembly” a gweler adran 90ZA o Ddeddf 1998 am y diffiniadau o “prescribed” a “regulations”.
  - (3) Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan yr adrannau hyn o Ddeddf Addysg 1996 a Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac yna i Weinidogion Cymru gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32), Atodlen 11, paragraff 30.
  - (4) Diwygiwyd adran 88(1) gan O.S. 2010/1158; mae diwygiadau eraill i adran 88 ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (5) Annwidiwyd y diffiniad o “local authority” gan O.S. 2010/1158.

adran 86(1) o Ddeddf 1998(1), yw mynegiad rhiant, mewn ffurflen gais gyffredin, o'i hoff ddewis o ran ym mha ysgol a gynhelir y mae'r rhiant hwnnw'n dymuno i addysg gael ei darparu i'w blentyn;

mae i "corff llywodraethu" yr ystyr a roddir i "governing body" yn adran 19(1) o Ddeddf Addysg 2002(2);

ystyr "cynllun cymhwysol" ("*qualifying scheme*") yw cynllun sydd wedi ei lunio gan awdurdod lleol i gydlynu trefniadau ar gyfer derbyn disgyblion i ysgolion a gynhelir yn ei ardal o dan adran 89B(1)(a) o Ddeddf 1998 a'r Rheoliadau hyn;

ystyr "cynllun Gweinidogion Cymru" ("*Welsh Minister scheme*") yw cynllun a osodir gan Weinidogion Cymru o dan reoliad 6;

ystyr "Deddf 1996" ("*the 1996 Act*") yw Deddf Addysg 1996;

ystyr "Deddf 1998" ("*the 1998 Act*") yw Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998;

mae i "y Deddfau Addysg" yr ystyr a roddir i "the Education Acts" yn adran 578(1) o Ddeddf 1996(3);

mae i "disgybl" yr ystyr a roddir i "pupil" yn adran 3 o Ddeddf 1996(4);

ystyr "diwrnod gwaith" ("*working day*") yw unrhyw ddiwrnod nad yw'n ddydd Sadwrn, dydd Sul, Dydd Nadolig, Dydd Gwener y Groglith nac yn ddiwrnod sy'n wyl banc o fewn ystyr Deddf Bancio a Thrafodion Ariannol 1971(5);

ystyr "dyddiad cynnig" ("*offer date*") yw'r dyddiad a nodir yn rheoliad 7 pan yw rhieni sydd wedi gwneud cais yn cael hysbysiad o gynnig derbyn plentyn i ysgol a gynhelir;

ystyr "fforwm derbyn" ("*admission forum*") yw corff a sefydlwyd gan awdurdod lleol yng Nghymru ar gyfer ysgolion a gynhelir yn ei ardal o dan adran 85A o Ddeddf 1998(6);

ystyr "ffurflen gais gyffredin" ("*common application form*") yw ffurflen a ddarperir gan

-
- (1) Diwygiwyd is-adran (1) gan O.S. 2010/1158.
  - (2) 2002 p. 32; mae diwygiadau i adran 19 ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (3) Mae diwygiadau i'r rhestr o "Education Acts" ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (4) Diwygiwyd adran 3 gan Ddeddf Addysg 1997 (p. 44), paragraff 9 o Atodlen 7, a Deddf Addysg 2002, paragraff 34(1) i (3) o Atodlen 21.
  - (5) 1971 p. 180; mae diwygiadau ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (6) Mewnosodwyd adran 85A gan adran 46 o Ddeddf Addysg 2002 ac fe'i diwygiwyd gan adran 41(1), (2)(a) a (b), (3), (4)(a) a (b), (5) a (6) o Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006 ac Atodlen 18 iddi, adran 34(1), (2)(a)(i) i (iii), (2)(b) i (e) o Ddeddf Addysg 2011 a chan O.S. 2010/1158.

awdurdod lleol i'w chwblhau gan riant mewn cysylltiad â chais gan y riant hwnnw;

mae i "grŵp oedran perthnasol" yr ystyr a roddir i "relevant age group" yn adran 142(1) o Ddeddf 1998(1);

mae i "plentyn" yr ystyr a roddir i "child" yn adran 84(6) o Ddeddf 1998(2);

ystyr "prosbectws cyfansawdd" ("*composite prospectus*") yw'r prosbectws cyfansawdd y mae'n ofynnol i awdurdod lleol ei gyhoeddi o dan reoliad 4 o Reoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011(3);

mae i "rhiant" yr ystyr a roddir i "parent" yn adran 576 o Ddeddf 1996(4);

mae i "swyddogaethau addysg" yr ystyr a roddir i "education functions" yn adran 579(1) o Ddeddf 1996(5);

mae i "trefniadau derbyn" yr ystyr a roddir i "admission arrangements" yn adran 88(2) o Ddeddf 1998(6);

ystyr "tymor ysgol" ("*school term*") yw'r dyddiadau y mae'r tymhorau a'r gwyliau ysgol i ddechrau a gorffen arnynt;

mae i "ysgol a gynhelir" yr ystyr a roddir i "maintained school" yn adran 84(6) o Ddeddf 1998(7);

mae i "ysgol gymunedol" yr ystyr a roddir i "community school" yn adran 20 o Ddeddf 1998;

mae i "ysgol gynradd" yr ystyr a roddir i "primary school" yn adran 5(1) o Ddeddf 1996(8);

mae i "ysgol sefydledig" yr ystyr a roddir i "foundation school" yn adran 20 o Ddeddf 1998;

mae i "ysgol uwchradd" yr ystyr a roddir i "secondary school" yn adran 5(2) o Ddeddf 1996;

mae i "ysgol wirfoddol" yr ystyr a roddir i "voluntary school" yn adran 20 o Ddeddf 1998;

(2) At ddibenion y Rheoliadau hyn, dylid trin trefniadau derbyn ar gyfer ysgol a gynhelir fel pe baent

-
- (1) 1998 p. 31; mae diwygiadau ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (2) Amnewidiwyd y diffiniad o "child" gan Ddeddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009 (p. 22), adran 43(1) a (2).
  - (3) O.S. 2011/1944 (Cy. 211); mae diwygiadau ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (4) Diwygiwyd adran 576 gan Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, Atodlen 31.
  - (5) Mewnosodwyd y diffiniad o "education functions" gan O.S. 2010/1158.
  - (6) Diwygiwyd adran 88(2) gan Ddeddf Addysg 2011 (p. 21), adran 64(1) a (2)(c).
  - (7) Mae diwygiadau i adran 84(6) ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (8) Diwygiwyd is-adran (1) gan Ddeddf Addysg 1996, Rhan 3 o Atodlen 22.

ar gyfer y flwyddyn academaidd benodol y mae disgyblion i gael eu derbyn i'r ysgol a gynhelir ynddi o ganlyniad i'r trefniadau.

(3) At ddibenion y Rheoliadau hyn mae cais wedi ei wneud yng nghwrs cylch derbyn arferol—

- (a) os yw'n gais i blentyn gael ei dderbyn i grŵp oedran perthnasol, a
- (b) os nad yw'n gais hwyr nac yn gais a wneir yn ystod y flwyddyn.

(4) At ddibenion y Rheoliadau hyn mae cais yn gais hwyr—

- (a) os yw'n gais i blentyn gael ei dderbyn i grŵp oedran perthnasol,
- (b) os cyflwynir y cais cyn diwrnod cyntaf tymor ysgol cyntaf y flwyddyn dderbyn,
- (c) os cyflwynir y cais ar ôl y dyddiad a nodir yn y prospectws cyfansawdd ar gyfer cael ceisiadau i dderbyn plant i ysgol a gynhelir, a
- (d) os nad yw penderfyniad sy'n ymwneud â'r cais yn cael ei wneud gan awdurdod derbyn ar y dyddiad cynnig neu cyn hynny.

(5) At ddibenion y Rheoliadau hyn mae cais yn gais a wneir yn ystod y flwyddyn—

- (a) os yw'n gais i blentyn gael ei dderbyn i grŵp oedran perthnasol a'i fod wedi ei gyflwyno ar ddiwrnod cyntaf y flwyddyn dderbyn neu ar ôl hynny, neu
- (b) os yw'n gais i blentyn gael ei dderbyn i grŵp oedran heblaw grŵp oedran perthnasol.

Llunio cynlluniau cymhwysol

3.—(1) Rhaid i awdurdod lleol, mewn perthynas â phob blwyddyn academaidd, lunio cynllun cymhwysol mewn perthynas â phob ysgol a gynhelir yn ei ardal.

(2) Rhaid i gynllun cymhwysol gydymffurfio â'r gofynion yn yr Atodlen.

Y camau i'w cymryd gan awdurdod lleol i sicrhau bod cynllun cymhwysol yn cael ei fabwysiadu

4.—(1) Rhaid i awdurdod lleol lunio a mabwysiadu cynllun cymhwysol erbyn 1 Ionawr yn y flwyddyn benderfynu berthnasol.

(2) Rhaid i awdurdod lleol ymgynghori â'r cyrff a nodir ym mharagraff (3)—

- (a) pan fo'r cynllun cymhwysol yn sylweddol wahanol i'r cynllun cymhwysol a fabwysiadwyd ar gyfer y flwyddyn academaidd ragflaenol, neu

- (b) pan na fo'r awdurdod lleol wedi ymgynghori ar gynllun cymhwysol a fabwysiadwyd yn y 6 blynedd blaenorol.

(3) Ymgynghorer â'r cyrff a ganlyn—

- (a) y fforwm derbyn,
- (b) pob corff llywodraethu sy'n awdurdod derbyn ar gyfer ysgol a gynhelir yn ardal yr awdurdod lleol, ac
- (c) unrhyw awdurdod lleol arall y mae'r awdurdod lleol yn meddwl bod y cynllun cymhwysol yn debygol o effeithio arno.

(4) Rhaid i'r ymgynghoriad o dan baragraff (3)(c) gael ei gynnal gyda'r bwriad o sicrhau bod y trefniadau ar gyfer derbyn disgyblion i ysgolion a gynhelir yn ardaloedd awdurdodau lleol gwahanolyn gydnaws â'i gilydd, i'r graddau y bo hynny'n rhesymol ymarferol.

(5) Wedi i'r awdurdod lleol gynnal unrhyw ymgynghoriad sy'n ofynnol o dan y rheoliad hwn, rhaid iddo—

- (a) penderfynu'r cynllun cymhwysol ar gyfer y flwyddyn academiaidd o dan sylw—
  - (i) yn ei ffurf wreiddiol, neu
  - (ii) gydag unrhyw addasiadau y mae'r awdurdod lleol yn meddwl eu bod yn addas, a
- (b) cymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod y cynllun yn cael ei fabwysiadu gan yr awdurdod lleol ei hun a chan bob corff llywodraethu sy'n awdurdod derbyn yr ymgynghorodd yr awdurdod lleol ag ef mewn perthynas â'r cynllun.

Yr wybodaeth i'w darparu i Weinidogion Cymru

5.—(1) Ar gyfer trefniadau derbyn am y flwyddyn academiaidd 2027 i 2028, rhaid i awdurdod lleol roi gwybod i Weinidogion Cymru ar 28 Chwefror 2025 neu cyn hynny a yw wedi mabwysiadu cynllun cymhwysol ai peidio.

(2) Ar gyfer trefniadau derbyn am y flwyddyn academiaidd 2028 i 2029 a phob flwyddyn academiaidd ddilynol, rhaid i awdurdod lleol roi gwybod i Weinidogion Cymru ar 28 Chwefror yn y flwyddyn benderfynu neu cyn hynny a yw wedi mabwysiadu cynllun cymhwysol ai peidio.

Gwneud cynllun gan Weinidogion Cymru

6.—(1) Pan na fo'r awdurdod lleol wedi rhoi gwybod i Weinidogion Cymru ar y dyddiad perthnasol neu cyn hynny a yw cynllun cymhwysol wedi ei fabwysiadu yn ei ardal ai peidio—

- (a) caiff Gweinidogion Cymru wneud cynllun cymhwysol a'i osod, neu
- (b) pan fo Gweinidogion Cymru wedi gwneud cynllun cymhwysol a'i osod yn flaenorol ("y cynllun cymhwysol blaenorol"), a'r cynllun hwnnw'n cael effaith mewn perthynas â'r flwyddyn academaidd ragflaenol, ac na fo wedi ei ddirymu ganddynt, caniateir iddynt hysbysu'r awdurdod lleol fod y cynllun cymhwysol blaenorol yn cael effaith mewn perthynas â'r flwyddyn academaidd sy'n union ar ôl hynny.

(2) At ddibenion y rheoliad hwn, y dyddiad perthnasol—

- (a) ar gyfer trefniadau derbyn am y flwyddyn academaidd 2027 i 2028, yw 28 Chwefror 2025, a
- (b) ar gyfer trefniadau derbyn am y flwyddyn academaidd 2028 i 2029 a phob blwyddyn academaidd ddilynol, yw 28 Chwefror yn y flwyddyn benderfynu.

Dyddiad cynnig

7.—(1) Y dyddiad unigol ym mhob blwyddyn pryd y mae rhaid cyfleu i riant benderfyniad, a wneir o dan ddarpariaethau cynllun cymhwysol neu gynllun Gweinidogion Cymru, i gynnig neu wrthod derbyn plentyn i ysgol a gynhelir—

- (a) ar gyfer ysgolion cynradd, yw 16 Ebrill yn y flwyddyn gynnig, a ar gyfer ysgolion uwchradd, yw 1 Mawrth yn y flwyddyn gynnig.

(2) Pan nad yw'r dyddiad cynnig mewn unrhyw flwyddyn gynnig yn ddiwrnod gwaith, y dyddiad cynnig yw'r diwrnod gwaith nesaf.

(3) Nid yw paragraff (1) ond yn gymwys i benderfyniadau a wneir yng nghwrs cylch derbyn arferol.

Rhan 2 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013

8.—(1) Mae Pennod 1 o Ran 2 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ("Deddf 2013") i fod yn gymwys fel pe bai unrhyw rwymedigaethau a osodir ar gorff llywodraethu o dan gynllun cymhwysol neu gynllun Gweinidogion Cymru yn cael eu gosod arno gan y Deddfau Addysg.

(2) Mae Pennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2013 i fod yn gymwys fel pe bai unrhyw rwymedigaethau a osodir ar awdurdod lleol o dan gynllun cymhwysol neu gynllun Gweinidogion Cymru yn swyddogaeth addysg.

Diwygio Rheoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) 2005

9. Mae Rheoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) 2005(1) wedi eu diwygio fel a ganlyn—

- (a) yn rheoliad 3, yn y lle cyntaf y mae'n digwydd hepgorer "Atodlen 1", a
- (b) yn rheoliad 5, yn y lle cyntaf y mae'n digwydd hepgorer "Atodlen 2".

Diwygio Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011

10. Yn Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011(2), ar ôl paragraff 5 yn Rhan 1 o Atodlen 2 mewnosoder—

"5A.—(1) Ar gyfer blwyddyn dderbyn ysgol 2026 i 2027 a phob blwyddyn ysgol ddilynol, crynodeb o'r cynllun cymhwysol a fabwysiadwyd gan yr awdurdod lleol gan gynnwys—

- (a) disgrifiad cryno o'r modd y gellir gwneud cais i ddisgybl gael ei dderbyn i ysgol o dan y cynllun cymhwysol, gan gynnwys sut i wneud cais ac erbyn pa ddyddiad,
- (b) disgrifiad cryno o ba bryd y caiff cynigion derbyn i ysgol eu cyfleu i rieni o dan y cynllun cymhwysol,
- (c) disgrifiad cryno o ba bryd y bydd apelau'n cael eu gwranddo,
- (d) disgrifiad cryno o'r modd y penderfynir ceisiadau nas gwneir yng nghwrs arferol cylch derbyn arferol o dan y cynllun cymhwysol, ac
- (e) copi o'r ffurflen gais gyffredin ar gyfer y cynllun cymhwysol y cyfeirir ato yn rheoliad 3(1) o Reoliadau Addysg (Cydllynu Trefniadau Derbyn Ysgolion a Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2024(3) ("Rheoliadau 2024").

(2) At ddibenion is-baragraff (1) mae i "cynllun cymhwysol" yr ystyr a roddir iddo yn rheoliad 3(1) o Reoliadau 2024."

-
- (1) O.S. 2005/1398 (Cy. 112), a ddiwygiwyd gan O.S. 2023/420 (Cy. 63); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (2) O.S. 2011/1944 (Cy. 211); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
  - (3) **O.S. 2023/***(Cy. **).**

Enw
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg, un o Weinidogion
Cymru
Dyddiad

YR ATODLEN Rheoliad 3(2)

Gofynion Cynllun Cymhwysol

Cyffredinol

1. Rhaid i gynllun cymhwysol—

- (a) sicrhau, i'r graddau y bo'n rhesymol ymarferol, fod pob rhiant yn ardal yr awdurdod lleol sy'n gwneud cais ar y ffurflen gais gyffredin mewn cysylltiad â derbyn plentyn i ysgol a gynhelir yn cael un cynnig i dderbyn plentyn i ysgol a gynhelir o dan y cynllun cymhwysol,
- (b) sicrhau, i'r graddau y bo'n rhesymol ymarferol, mewn unrhyw achos pan fo plentyn yn gymwys i gael cynnig i'w dderbyn i fwy nag un ysgol a gynhelir, fod y plentyn yn cael cynnig i'w dderbyn i ba un bynnag o'r ysgolion hynny a gynhelir y mae'r rhiant wedi ei rhoi yn y safle uchaf ar y ffurflen gais gyffredin,
- (c) ei gwneud yn ofynnol i ffurflen gais gyffredin gael ei chwblhau, gan alluogi rhiant yn ardal awdurdod lleol—
  - (i) i ddarparu ei enw a'i gyfeiriad,
  - (ii) i ddarparu enw, cyfeiriad a dyddiad geni ei blentyn,
  - (iii) i wneud cais i ddim llai na thair ysgol a gynhelir, pa un a yw unrhyw ysgol a gynhelir y gwneir cais ar ei chyfer o fewn ardal yr awdurdod lleol ai peidio,
  - (iv) i roi rhesymau dros unrhyw gais, a
  - (v) i raddio pob cais mewn perthynas ag unrhyw gais arall,
- (d) sicrhau y cyhoeddir ffurflen gais gyffredin—
  - (i) drwy roi copiâu ar gael i'w dosbarthu'n ddi-dâl i rieni ar gais yn swyddfeydd yr awdurdod lleol sy'n ei chyhoeddi, a
  - (ii) drwy arddangos copi ar wefan yr awdurdod lleol,
- (e) nodi ar gyfer pob ysgol a gynhelir y mae'r cynllun cymhwysol yn gymwys iddi ai'r awdurdod lleol ynteu ai'r corff llywodraethu yw'r awdurdod derbyn,
- (f) pan fo'r corff llywodraethu sy'n awdurdod derbyn ar gyfer ysgol a gynhelir o'r fath wedi gwneud trefniadau i gorff arall benderfynu'r drefn flaenoriaeth o dan baragraff 5(b), nodi'r corff hwnnw, ac

- (g) pennu bod rhaid i unrhyw hysbysiad bod cynnig i dderbyn plentyn i ysgol a gynhelir wedi ei dderbyn ddod i law'r awdurdod lleol o fewn 2 wythnos ar ôl dyddiad y cynnig i dderbyn plentyn i ysgol a gynhelir o dan y cynllun cymhwysol.

Ceisiadau a wneir yng nghwrs cylch derbyn arferol

2. Mewn cysylltiad â cheisiadau a wneir yng nghwrs cylch derbyn arferol, rhaid i gynllun cymhwysol—

- (a) ei gwneud yn ofynnol i'r ffurflen gais gyffredin gael ei chyflwyno i'r awdurdod lleol—
  - (i) erbyn 15 Ionawr yn y flwyddyn gynnig, mewn perthynas â cheisiadau ar gyfer ysgolion cynradd, a
  - (ii) erbyn 31 Hydref yn y flwyddyn gynnig, mewn perthynas â cheisiadau ar gyfer ysgolion uwchradd,
- (b) pennu sut y penderfynir ceisiadau a gyflwynir ar ôl y dyddiadau a grybwyllir yn is-baragraff (a),
- (c) ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol, pa un ai ef yw'r awdurdod derbyn ai peidio, anfon at riant unrhyw benderfyniad sy'n cynnig neu'n gwrthod derbyn plentyn i ysgol a gynhelir ar y dyddiad cynnig, a
- (d) pennu'r dyddiadau erbyn pryd y mae pob un o'r camau y mae'n ofynnol eu cymryd o dan yr Atodlen hon i'w cyflawni, gan gynnwys pan fo'r dyddiad wedi ei bennu yn yr Atodlen hon.

Ceisiadau ar gyfer ysgolion yn yr ardal

3. Mewn cysylltiad â cheisiadau a wneir ar gyfer ysgol a gynhelir yn ardal yr awdurdod lleol, rhaid i'r cynllun cymhwysol—

- (a) pan fo'r cais ar gyfer ysgol a gynhelir y mae'r corff llywodraethu yn awdurdod derbyn iddi, ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol ddarparu i'r corff llywodraethu neu'r corff y mae'r corff llywodraethu wedi gwneud trefniadau ag ef o dan baragraff 5(b) fanylion—
  - (i) y cais, a
  - (ii) unrhyw wybodaeth ategol a ddarperir gan y riant,
- (b) pan fo'r cais ar gyfer ysgol a gynhelir y mae'r awdurdod lleol yn awdurdod derbyn iddi, ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol benderfynu'r drefn flaenoriaeth drwy gyfeirio at feini prawf derbyn yr ysgol a gynhelir,

- (c) ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol benderfynu yn unol â darpariaethau'r cynllun cymhwysol a yw'r plentyn i gael cynnig i'w dderbyn ynteu a wrthodir ei dderbyn i ysgol a gynhelir yn ei ardal pan fo'n ymddangos i'r awdurdod lleol—
  - (i) bod plentyn yn ei ardal yn gymwys i gael cynnig i'w dderbyn i fwy nag un ysgol a gynhelir, neu
  - (ii) nad yw plentyn yn ei ardal yn gymwys i gael cynnig i'w dderbyn i unrhyw ysgol a gynhelir,
- (d) ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol wneud y penderfyniad o dan is-baragraff (c) gan roi sylw—
  - (i) i unrhyw benderfyniad a wneir o dan is-baragraff (b), a
  - (ii) i unrhyw wybodaeth a anfonir iddo o dan baragraff 5(c),
- (e) mewn unrhyw achos pan fo'r awdurdod lleol yn penderfynu o dan is-baragraff (c) fod plentyn i gael cynnig i'w dderbyn neu y gwrthodir ei dderbyn i ysgol a gynhelir yn ei ardal ac nad yw'n awdurdod derbyn ar ei chyfer, ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol hysbysu corff llywodraethu'r ysgol am ei benderfyniad,
- (f) ac eithrio pan fo is-baragraff (g) yn gymwys, ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol anfon unrhyw benderfyniad sy'n cynnig neu'n gwrthod derbyn plentyn i ysgol a gynhelir at y rhiant, pa un ai'r awdurdod lleol yw'r awdurdod derbyn ai peidio, a
- (g) o ran unrhyw gais yn ymwneud â phlentyn sy'n byw yn ardal awdurdod lleol gwahanol, ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol hysbysu'r awdurdod lleol hwnnw am ei benderfyniad.

Dyletswyddau ychwanegol ar awdurdod lleol yn ymwneud â cheisiadau ar gyfer ysgolion y tu allan i'r ardal

4.—(1) Mae'r paragraff hwn yn gymwys pan fo rhiant yn ardal awdurdod lleol (“yr awdurdod cartref”) yn gwneud cais o dan y ffurflen gais gyffredin i blentyn gael ei dderbyn i ysgol a gynhelir yn ardal awdurdod lleol gwahanol (“yr awdurdod cynnal”).

(2) Rhaid i'r awdurdod cartref anfon manylion y cais ymlaen i'r awdurdod cynnal, ynghyd ag unrhyw wybodaeth ategol a ddarperir gan y rhiant.

(3) Rhaid i gynllun cymhwysol—

- (a) pennu y bydd yr awdurdod cartref, wrth benderfynu o dan baragraff 3(c) a yw'r

plentyn i gael cynnig i'w dderbyn ynteu a wrthodir ei dderbyn i unrhyw ysgol a gynhelir yn ardal yr awdurdod cartref hwnnw y mae cais hefyd wedi ei wneud ar ei chyfer, yn rhoi sylw i unrhyw wybodaeth a ddarperir gan yr awdurdod cynnal ynghylch a yw'r plentyn i gael cynnig i'w dderbyn ynteu a wrthodir ei dderbyn i ysgol a gynhelir o fewn ardal yr awdurdod cynnal hwnnw, a

- (b) ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod cartref anfon at y rhiant unrhyw benderfyniad sy'n cynnig neu'n gwrthod derbyn plentyn i'r ysgol a gynhelir yn ardal yr awdurdod cynnal gan yr awdurdod derbyn ar gyfer yr ysgol honno.

Dyletswyddau corff llywodraethu o dan gynllun cymhwysol

5. Rhaid i gynllun cymhwysol ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu sy'n awdurdod derbyn ar gyfer ysgol a gynhelir—

- (a) anfon ymlaen i awdurdod lleol yr ardal y mae ynddi—
  - (i) manylion unrhyw geisiadau a wneir yn uniongyrchol i'r ysgol a gynhelir yn y cylch derbyn arferol neu fel cais hwyr, a
  - (ii) unrhyw wybodaeth ategol a ddarperir gan y rhiant, ni waeth a yw'r rhiant sy'n gwneud y cais yn preswyllo yn ardal yr awdurdod lleol hwnnw,
- (b) penderfynu neu wneud trefniadau i gorff arall (gan gynnwys ei awdurdod lleol) benderfynu'r drefn flaenoriaeth drwy gyfeirio at feini prawf derbyn yr ysgol a gynhelir, ac
- (c) hysbysu neu, pan fo trefniadau wedi eu gwneud o dan is-baragraff (b) i gorff arall (nad yw'n awdurdod lleol iddo) wneud penderfyniad, drefnu i'r corff hwnnw hysbysu ei awdurdod lleol am ei benderfyniad.